

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «АНГЛІЙСЬКА МОВА ДЛЯ ІТ-СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ»

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі висвітлюється авторський досвід використання інтерактивних технологій в процесі вивчення майбутніми фахівцями ІТ-спеціальностей англійської мови в технічному ЗВО. У сучасних реаліях ІТ-спеціаліста важко уявити без знання англійської мови. Даний предмет є настільки ж необхідним, як і технічні знання у сфері інформаційних технологій. Новітні технології дозволяють вивчати усі аспекти іноземних мов. Інтерактивні заняття у вивченні англійської, це не лише один із способів проведення навчального процесу, а й невід'ємна її складова. Організація і проведення інтерактивних занять одразу дозволяє виявити проблемні зони студентів у вивченні англійської мови, а також оцінити компетентність викладача за способом організації таких занять. Високий рівень підготовки викладача, а також практичне застосування викладеного матеріалу дозволять швидше та ефективніше засвоювати різноманітні теми. У статті розглянуто основні аспекти вивчення англійської мови при підготовці ІТ спеціалістів, а також приведено базовий план організації інтерактивного заняття для викладача.

Ключові слова: компетентність, англійська мова, інтерактивні заняття.

Abstract

The author highlights the author's experience of using interactive technologies in the process of studying by future specialists of English-language IT specialties at a technical university. The latest technologies allow you to learn all aspects of foreign languages. Interactive learning in English is not only one way of conducting the learning process, but also an integral part of it. Organizing and conducting interactive classes allows you to immediately identify the problem areas of students in learning English, as well as to evaluate the competence of the teacher in the manner of organizing such classes. The high level of preparation of the teacher, as well as practical application of the presented material will allow to learn various topics faster and more effectively. This article discusses the basic aspects of learning English in the preparation of IT professionals, as well as a basic plan for organizing an interactive lesson for the teacher.

Keywords: competence, English, interactive classes.

Вступ

Вивчення англійської мови передбачає освоєння чотирьох основних аспектів: читання, усне мовлення, слухання та письмо. Важливо розуміти, що всі ці навички необхідно розвивати у студента паралельно не розбиваючи їх на розділи. Саме тому, інтерактивна форма проведення заняття є найбільш доцільною. Головним завданням викладача є мотивація і заохочення студентів. Зацікавленість студента ІТ спеціальності у вивченні англійської мови є зрозумілою – це невід'ємна частина подальшого професійного розвитку, але часто необізнаність в методиці вивчення призводить до того, що студент втрачає мотивацію і фокусує свою увагу лише на отриманні технічних, фахових навичок [1]. У таких ситуаціях саме компетентність викладача, його здатність проводити заняття так, щоб студенту було цікаво є визначальним фактором у формуванні самомотивації студента. Оскільки англійська мова для ІТ спеціалістів викладається в групах до 15 чоловік це дозволяє значно розширити вибір методів викладання, а також дозволяє викладачу приділити достатню кількість часу кожному студенту.

Інтерактивні методи вивчення англійської мови вже давно використовуються у найпристигніших ЗВО по всьому світу, а профільні методики для ІТ спеціалістів широко застосовуються і в українських приватних школах іноземних мов.

Результати дослідження

Розглянемо базовий план проведення інтерактивного заняття з англійської мови для ІТ спеціальностей.

1. **Організаційна частина** – привітання зі студентами, перевірка відсутніх. Важливою складовою інтерактивного заняття з англійської мови є постійне спілкування, тому вже на такому базовому етапі необхідно поспілкуватись з декількома студентами, запитати як пройшли вихідні, який останній фільм вони подивились, прослухали нову пісню тощо. Орієнтовний час – 30 секунд на студента, не більше 3-4 студентів за один урок. Можна використати технологію «Мікрофон» [2; 3; 4]. Технологія «Мікрофон» дає кожному можливість сказати щось швидко, по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку чи позицію. Для організації роботи технології «Мікрофон» необхідно:

- Поставте запитання до групи студентів.
- Запропонуйте студентам предмет, який виконуватиме роль уявного мікрофона. Студенти передаватимуть його один одному, по черзі беручи слово і відповідаючи на питання.
- Надавайте слово тільки тому, хто отримує «символічний» мікрофон.
- Запропонуйте студентам говорити лаконічно й швидко.
- Не коментуйте і не оцінюйте відповіді.

2. **Актуалізація опорних знань** – не залежно від матеріалу, який був викладений на минулому занятті, студентам пропонується переглянути невеликий відео фрагмент, що прямо відноситься до їх спеціальності. Це може бути уривок зі співбесіди в ІТ компанії, розмова двох спеціалістів ІТ сфери, дзвінок у службу підтримки тощо. Саме завдяки профільній орієнтації, студенти будуть розуміти, що це саме та ситуація, в якій вони можуть опинитися в професійному житті, що і буде викликати у них мотивацію до отримання нових знань. Такий метод актуалізації є унікальним, оскільки будь-який запропонований фрагмент можна розглядати з ракурсу основних аспектів вивчення мови (читання, усного мовлення, слухання і письма). Далі студентам пропонується відтворити відео фрагмент у вигляді діалогу працюючи у парах.

Технологія роботи в парах сприяє розвитку навичок спілкування, вміння висловлюватися, критичного мислення, вміння переконувати й вести дискусію. Під час роботи в парах можна швидко виконати вправи, які за інших умов потребують тривалого часу. Роботу в парах організують наступним чином:

- Об'єднати студентів у пари, визначити, хто з них яку роль буде відігравати.
- Поставити завдання максимально точно відтворити цей фрагмент у вигляді діалогу один з одним та дати їм 1-2 хв для обмірковування та тезисного запису відповіді з переглянутого відео фрагменту.
- По закінченні часу на обговорення кожна пара починає відтворювати діалог, якщо дозволяє час, то по черзі перед усією аудиторією, якщо ні – то пара спілкується між собою, а викладач вибірково слухає кожен пару.

3. **Застосування отриманих знань.** У дослідженнях компанії IELTS йдеться про те, що засвоєння теоретичного матеріалу студентами, які вивчають англійську мову відбувається лише протягом 10-15 хвилин [5], саме тому в такий стислий період часу, викладачу необхідно вмістити нову інформацію для вивчення, і ще 15-20 хвилин відводиться на роботу студентів по засвоєнню цього матеріалу. Викладачу необхідно викласти новий матеріал опираючись на теми, які цікаві студентам і прямо відносяться до їх спеціальності, а також одразу наводити приклади застосування нового матеріалу. Після викладення теорії, студентам пропонується попрацювати у групах по 3-5 чоловік, підготувавши невелику доповідь, обравши лідера (самостійно або за участю викладача) і презентувати її для аудиторії. Така форма знову ж дає змогу оволодіти чотирма аспектами, усного мовлення – доповідаючи, спілкуючись в групі, письмо – доповідь необхідно записати, слухання – аудиторія слухає доповіді підгруп та читання – оскільки підгрупи перечитують записану ними доповідь [6]. Ця технологія називається «Робота в малих групах» і для її організації необхідно:

- Об'єднати студентів у групи.
- Запропонувати їм пересісти по групах. Усі члени групи мають добре бачити одне одного.
- Повідомити студентам про ролі, які вони мають розподілити між собою й виконувати під час групової роботи.
- Дати кожній групі конкретне завдання та інструкцію щодо організації групової роботи. Намагатися зробити свої інструкції максимально чіткими.
- Дати групам достатньо часу на виконання завдання.
- Забезпечити нагороди за групові зусилля.
- Запропонувати студентам подати результати роботи.
- Запитати студентів, чи була виконана робота корисною й чого вони навчилися.
- Прокоментувати роботу груп з погляду її навчальних результатів та організації процедури групової діяльності.
- Важливими моментами групової роботи є опрацювання змісту і подання групами результатів колективної діяльності.

Ролі:

Спікер (керівник групи):

- зачитує завдання групи;
- організовує порядок виконання;

- пропонує учасникам групи висловитися по черзі;
- заохочує групу до роботи;
- підбиває підсумки роботи;
- за згодою групи визначає доповідача.

Секретар:

- веде стисло і розбірливо записи результатів роботи своєї групи;
- як член групи має бути готовим висловити думку групи під час підбиття підсумків або допомогти доповідачу.

Спостерігач (тайм-кіпер):

- стежить за часом;
- заохочує групу до роботи.

Доповідач:

- чітко висловлює спільну думку, якої дійшла група;
- доповідає про результати роботи групи.

4. **Підведення підсумків.** Викладач коментує прослухані доповіді, а також може задати контрольні запитання учасникам підгруп що до виступів інших студентів.

Висновки

Таким чином, викладачі англійської мови мають міцний арсенал як загальних, так і інноваційних методів та форм навчання. Під час їх використання необхідно враховувати закономірності навчально-виховного процесу вищої школи, сучасні організаційні, методологічні та методичні вимоги до нього, характер та зміст конкретної навчальної дисципліни, зокрема англійської мови. Ключем до вивчення англійської мови є постійне спілкування та мотивація. Правильна організація інтерактивної форми навчання викладачем, дозволить студентам отримати не лише теоретичні знання та освоєння базових понять, а й практичні навички спілкування англійською в ІТ сфері, а найголовніше подолання так званого «психологічного бар'єру» спілкування англійською. Двохстороння зацікавленість у викладанні та отриманні навичок і нових знань є найефективнішим та найшвидшим шляхом досягнення цілі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державні стандарти середньої освіти Освітня галузь «Мови і літератури»// Іноземні мови в навчальних закладах. – 2003. – №4. – С. 8-14.
2. Хом'юк І.В. Впровадження інтерактивних технологій у процес викладання фундаментальних дисциплін у технічному ВНЗ / І.В.Хом'юк, В.А.Петрук, В.В.Хом'юк // Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – К. : ВІКНУ, 2013. – Вип. № 41. – С. 81–85.
3. Хом'юк І.В. Деякі аспекти впровадження інноваційних технологій у роботу вищого навчального закладу/ І.В.Хом'юк, В.А.Петрук // Інноваційні технології в процесі підготовки фахівців. Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 03-04 квітня 2016 року : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Вінницький національний технічний університет [та інш.]. — Вінниця: ВНТУ, 2016. – С.181-184.
4. Хом'юк І.В. Використання інтерактивних технологій в процесі вивчення векторної алгебри / І.В.Хом'юк // Zbiór raportów naukowych «Aktualne naukowe problemy. Pozpatwienie, decyzja, praktyka» – Warszawa : Wydawca : Sp. z o. o. «Diamond trading tour», 2014. – С. 58–62.
5. Інтернет ресурс досліджень компанії IELTS <https://www.ielts.org/teaching-and-research/ielts-for-teachers> Зимова І.А. Ключові компетентності як результативно-цільова основа компетентнісного підходу в освіті / І.А. Зимова. - М. : Логос, 2004. - 208 с.
6. Шевченко С.П. Навчально-методичний посібник для самостійного позааудиторного читання з дисципліни «Іноземна мова за фаховим спрямуванням» (англійська), ОС «Бакалавр», напрям підготовки 101 «Екологія». Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. 44 с.

Каневський Микола Володимирович – аспірант кафедри обчислювальної техніки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, brainiac.kanevskii@gmail.com

Хом'юк Ірина Володимирівна – д. пед. н., професор, професор кафедри вищої математики, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: vikiravvh@gmail.com

Kanevskiy Mykola Volodymyrovych – graduate student of the IT department; Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, brainiac.kanevskii@gmail.com.

Khomyuk Irina V. – Doctor of Science (Ped.), Professor of Higher Mathematics Department, Vinnitsia National Technical University, Vinnitsia, e-mail: vikiravvh@gmail.com